

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Białymstoku

LBI.410.14.3.2023

**Pan
Bogdan Zieliński
Starosta Wysokomazowiecki
Starostwo Powiatowe w Wysokiem
Mazowieckiem, ul. Ludowa 15A
18-200 Wysokie Mazowieckie**

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/23/004 – Funkcjonowanie systemu informatycznego Centralnej Ewidencji Pojazdów i Kierowców (CEPiK 2.0) oraz zarządzanie Funduszem Celowym CEPiK

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Starostwo Powiatowe w Wysokiem Mazowieckiem, ul. Ludowa 15A, 18-200 Wysokie Mazowieckie ¹ .
Kierownik jednostki kontrolowanej	Pan Bogdan Zieliński, Starosta Wysokomazowiecki od 18 października 2005 r. ²
Zakres przedmiotowy kontroli	Realizacja przez Starostę Wysokomazowieckiego zadań w zakresie rejestracji pojazdów oraz wydawania praw jazdy z wykorzystaniem CEPiK ³ oraz naliczanie i odprowadzanie opłat ewidencyjnych na rachunek Funduszu Celowego CEPiK ⁴ i przekazywanie sprawozdań z opłat ewidencyjnych.
Okres objęty kontrolą	Od 1 stycznia 2018 r. do dnia zakończenia kontroli w 2023 roku.
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ⁵ .
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Białymstoku.
Kontroler	Tomasz Ambrozik, doradca ekonomiczny, upoważnienie do kontroli nr LBI/105/2023 z 13 czerwca 2023 r. (akta kontroli str. 1-4)

---

¹ Dalej: *Starostwo*.

² Dalej: *Starosta Wysokomazowiecki*.

³ Centralna Ewidencja Pojazdów i Kierowców. Dalej: *CEPiK*.

⁴ Dalej: *Fundusz CEPiK*.

⁵ Dz. U. z 2022 r. poz. 623. Dalej: *ustawa o NIK*.

II. Ocena ogólna kontrolowanej działalności⁶

OCENA OGÓLNA

W Starostwie prawidłowo były realizowane zadania w zakresie rejestracji pojazdów oraz wydawania praw jazdy z wykorzystaniem Systemu Informatycznego Pojazd⁷ i Systemu Informatycznego Kierowca⁸. Rzetelnie naliczono i terminowo przekazywano pobrane opłaty ewidencyjne na rachunek bankowy *Funduszu CEPiK*.

Do systemu *CEPiK* dostęp miały wyłącznie osoby posiadające stosowne uprawnienia, które uczestniczyły w procesie przetwarzania informacji w tym systemie, w stopniu adekwatnym do realizowanych zadań. W sytuacji zidentyfikowania błędów w danych zgromadzonych w Centralnej Ewidencji Pojazdów⁹ osoby te podejmowały działania zmierzające do ich wyeliminowania. Starostwo dysponowało również opracowaną przez Polską Wytwórnę Papierów Wartościowych S.A.¹⁰ procedurą awaryjnego użytkownika *SI Pojazd* wykorzystywaną w sytuacji niedostępności *CEPiK*.

W latach 2020 – 2022 Starostwo nie realizowało obowiązku określonego w przepisie art. 83b ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. Prawo o ruchu drogowym¹¹, tj. nie przeprowadzono co najmniej raz w roku kontroli we wszystkich nadzorowanych stacjach kontroli pojazdów, działających na obszarze powiatu wysokomazowieckiego.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

Opis stanu faktycznego

1. Według stanu na dzień 16 czerwca 2023 r. Starostwo posiadało w użyczeniu sprzęt informatyczny będący własnością *PWPW S.A.* W skład wyposażenia wchodził następujący sprzęt: dziewięć komputerów, dziewięć monitorów, dziewięć drukarek, dziewięć czytników kart, sześć czytników kodu 2D oraz pięć skanerów. Z kolei, w skład infrastruktury sieciowej wchodził: jeden serwer, dwa routery, jeden switch, jeden zasilacz awaryjny UPS oraz jeden konwerter. Sprzęt ten został przekazany Starostwu w latach 2020 – 2021. Każdorazowe przekazanie sprzętu zostało udokumentowane protokołami przekazania i odbioru oraz instalacji. Podstawę prawną przekazania sprzętu informatycznego stanowiły umowy na dostawę dokumentów komunikacyjnych i oznaczeń zawierane przez powiat wysokomazowiecki z *PWPW S.A.* W okresie objętym kontrolą obowiązywały dwie umowy: z 10 maja 2018 r. zawarta na okres od 1 kwietnia 2018 r. do 23 grudnia 2018 r. oraz z 20 listopada 2018 r. zawarta na okres od 24 grudnia 2018 r. do 23 grudnia 2026 r.

(akta kontroli str. 5-16 i 24-88)

W toku oględzin sprzętu informatycznego będącego własnością *PWPW S.A.*, przeprowadzonych 16 czerwca 2023 r. w siedzibie Starostwa, ustalono m.in., że:

- w siedzibie Starostwa znajdowało się łącznie osiem stacji roboczych z dostępem do *CEPiK*,
- wszystkie stacje wykorzystywane były do bezpośredniej obsługi interesantów z *CEPiK*,
- jedna stacja (komputer, monitor, drukarka, czytnik kart inteligentnych, skaner do archiwizacji, czytnik kodu 2D) była zainstalowana w Biurze Zamiejscowym Starostwa w Ciechanowcu, z siedzibą w Urzędzie Miejskim w Ciechanowcu.

(akta kontroli str. 89-91)

Kierownik Wydziału Komunikacji i Dróg¹² stwierdziła, że *Wszystkie urządzenia są wykorzystywane do załatwiania spraw z wykorzystaniem CEPiK. Dostarczona infrastruktura umożliwia sprawną realizację zadań z wykorzystaniem CEPiK. Otrzymany sprzęt działa prawidłowo, spełnia swoje funkcje i oczekiwania użytkowników.* (akta kontroli str. 5-16)

⁶ Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

⁷ Dalej: *SI Pojazd*.

⁸ Dalej: *SI Kierowca*.

⁹ Dalej: *CEP*.

¹⁰ Dalej: *PWPW S.A.*

¹¹ Dz. U. z 2023 r. poz. 1047, ze zm. Dalej: *Prawo o ruchu drogowym*.

¹² Dalej: *WKiD*.

2. Odnosząc się do problematyki dotyczącej sprawności obsługi interesantów za pomocą SI Pojazd Kierownik WKiD stwierdziła, że CEPIK w części dotyczącej CEP zasadniczo umożliwia w urzędzie sprawną obsługę obywateli w zakresie rejestracji pojazdów. W ocenie pracowników Starostwa obsługa programu SI Pojazd jest raczej prosta i intuicyjna, Udostępniony program pozwala na proste w obsłudze wyszukiwanie danych oraz sprawne załatwianie spraw w zakresie rejestracji pojazdów. Prawidłowe i sprawne korzystanie z systemu CEPIK wymaga od pracowników nabycia doświadczenia, wiedzy i umiejętności. Poznanie procedur, instrukcji i tajników programu pozwoli na sprawną obsługę interesantów. Jedynie praktyczne przygotowanie pozwoli na sprawne i samodzielne wykonywanie procedury rejestracji, która często odbywa się pod presją czasu i wymaga od pracowników nabycia doświadczenia, wiedzy i umiejętności w biegłym stopniu. Do słabych stron w działaniu SI Pojazd Kierownik WKiD zaliczyła:

- dość często zdarzają się blokady czytnika kart dostępowych, pomimo prawidłowego wpisywania kodu PIN;
- błędnie generowane są raporty dotyczące kar za nieterminowe zgłaszanie nabycia lub zbycia pojazdów zarejestrowanych oraz rejestracji pojazdów sprowadzonych z zagranicy;
- dość często występuje zawieszanie się programu CEP przy wydruku decyzji o wydaniu dowodu rejestracyjnego, gdy jednocześnie otwarte są dwa okna robocze;
- nie działa czytnik kodu 2D do pobierania danych z dowodów rejestracyjnych, co w znaczący sposób ułatwiało przerejestrowanie pojazdów;
- brak możliwości pobierania danych firmy na podstawie NIP, jedynie na podstawie REGON;
- często występuje zawieszanie się programu CEP przy wydruku decyzji o wyrejestrowaniu pojazdu, gdy jednocześnie otwarte są dwa okna robocze;
- często występuje zawieszanie się Edytora POJAZD do tworzenia pism;
- brak możliwości zapisywania pism z edytora POJAZD na elektroniczne nośniki danych;
- pojawia się pytanie o e-mail przy zapisywaniu czy edytowaniu właściciela i współwłaściciela pojazdu;
- nie wszystkie zgłoszenia nabycia lub zbycia zapisują się w zakładce E-Urząd;
- nie zawsze widoczne są w systemie zgłoszenia zbycia/nabycia po przerejestrowaniu pojazdu, mimo, iż były wpisane i interesant posiada potwierdzenie zgłoszenia;
- brak możliwości zapisania właściciela pojazdu, gdy miejsce urodzenia jest za granicą, system nie pobiera nazwy miejscowości urodzenia.

Natomiast mocnymi stronami systemu SI Pojazd, w ocenie Kierownik WKiD, są:

- katalog homologacyjny opracowany przez Instytutu Transportu Samochodowego, zawierający szczegółowe dane techniczne pojazdów, znacznie poprawia prawidłowość danych wprowadzanych do bazy CEPIK;
- możliwość pobierania przez urzędnika dokumentu potwierdzającego zapłatę akcyzy (interesant do wniosku nie musi dostarczać tego dokumentu);
- możliwość sprawdzania pojazdów w Systemie Informacyjnym Schengen (SIS);
- możliwość szybkiej poprawy danych przy ewentualnych pomyłkach;
- zamieszczona w CEPIK aktualizowana baza aktów prawnych obowiązujących w procesie rejestracji.

Do proponowanych przez Kierownik WKiD zmian w systemie CEP należy:

- utworzenie osobnej zakładki na zgłoszenia nabycia pojazdów dla pojazdów już zarejestrowanych w Urzędzie - teraz jest to tylko opcja zgłoszenie zbycia;
- stworzenie możliwości wpisywania zbycia części pojazdu (np. przy umowach darowizny);
- stworzenie możliwości zapisywania danych z edytora POJAZD na elektroniczne nośniki danych;

- przydatna byłaby zakładka do wszczynania postępowań administracyjnych i wydawania decyzji dotyczących kar pieniężnych za nieterminowe zgłaszanie nabycia lub zbycia pojazdów zarejestrowanych oraz rejestracji pojazdów sprowadzonych z zagranicy;
- stworzenie możliwości pobierania danych firmy w Systemie na podstawie numeru NIP, nie tylko REGON. (akta kontroli str. 5-16)

3. Zdaniem Kierownika WKiD, CEPiK w części dotyczącej Centralnej Ewidencji Kierowców¹³ umożliwiła w urzędzie w zasadzie sprawną obsługę obywateli w zakresie uprawnień do kierowania pojazdami. W ocenie pracowników Starostwa obsługa SI Kierowca nie jest skomplikowana; jest prosta i intuicyjna. Przy pomocy zastosowanych narzędzi pozwala na łatwe wyszukanie danych oraz sprawne załatwienie sprawy. Opisując słabe strony w działaniu SI Kierowca, Kierownik WKiD wskazała:

- zawieszanie się programu CEK (nie można wydrukować PKK¹⁴ przy wprowadzeniu pierwszego wniosku w danym dniu; próba wydrukowania na kolejnym komputerze również powoduje jego blokadę);
- niepoprawna migracja danych kierowców, zwłaszcza tych, którzy mają wydane uprawnienia przed 2002 rokiem (wnioski o udostępnienie danych Policji w tym zakresie z pytaniami o posiadane uprawnienia kierowcy);
- pytanie o e-mail przy zapisywaniu, czy edytowaniu kierowców;
- dość częste blokady czytnika kart dostępowych, pomimo prawidłowego wpisywania kodu PIN;
- niewidoczny aktualny dokument prawa jazdy przy zmianie miejsca zamieszkania (dotyczy to osób, które przeprowadziły się do nas z innego powiatu i chcą podnieść kwalifikacje bez uprzedniej wymiany dokumentu);
- niepobieranie drugiego imienia oraz miejsca urodzenia przy edytowaniu kierowców i pobieraniu danych z bazy PESEL;
- niewłaściwe dane przy tworzeniu raportu dla Wojewody;
- brak połączenia z innymi instytucjami (np. sądy, prokuratura);
- dość częste zawieszanie się edytora Kierowca do prowadzenia postępowań;
- dość częste zawieszanie się systemu podczas wydawania decyzji o zatrzymaniu prawa jazdy i decyzji o kontrolnym sprawdzeniu kwalifikacji w sprawie przekroczenia punktów karnych;
- niewidoczne dla WORD-u badania w PKK lub PKZ¹⁵ mimo, iż w urzędzie są wpisane;
- narzucanie numeracji przy np. tworzeniu żądań kierowców lub przy przyjęciu akt;
- występujące awarie Eucaris;
- przy zamawianiu dokumentu prawa jazdy, system błędnie podstawia daty uzyskania danych kategorii prawa jazdy, tak samo jest z datą orzeczenia lekarskiego, czy datą kwalifikacji zawodowych.

Do mocnych stron systemu SI Kierowca, według Kierownik WKiD, należą:

- elektroniczne wyniki egzaminów państwowych na prawo jazdy z WORD-u, dzięki czemu nie ma potrzeby oczekiwania na wersję papierową, jak było wcześniej;
- przekazywanie elektroniczne żądań kierowców (nie ma potrzeby wysyłania papierowych żądań, co usprawnia procedurę);
- elektroniczne informacje o przeszkoleniu kierowców zawodowych przez ośrodki szkolenia;
- system Eucaris pozwala znaleźć, czy kierowca miał już wydany dokument prawa jazdy w krajach UE;

¹³ Dalej: CEK.

¹⁴ Profil kandydata na kierowcę. Dalej: PKK.

¹⁵ Profil kandydata na kierowcę zawodowego. Dalej: PKZ.

- pojawienie się komunikatu, informującego użytkownika jaki jest status dokumentu w CEK (czy zatrzymany, czy wydany).

Do proponowanych przez Kierownik WKiD zmian w systemie CEK należy:

- stworzenie możliwości zapisywania danych z edytora KIEROWCA na elektroniczne nośniki danych;
- usunięcie uporczywego zapytania o e-maila;
- poprawa dat uzyskania danych kategorii prawa jazdy i dat z orzeczenia lekarskiego, czy dat uzyskania kwalifikacji zawodowych;
- utworzenie połączenia z innymi instytucjami do sprawnej realizacji zadań w zakresie SI Kierowca, tj. sąd, policja, czy prokuratura. (akta kontroli str. 5-16)

4. Odnosząc się do problematyki dotyczącej przygotowania Starostwa do obsługi obywateli na wypadek braku dostępności do systemu CEPiK, Kierownik WKiD stwierdziła, że w Starostwie nie została określona własna procedura w zakresie obsługi obywateli na wypadek braku długotrwałej dostępności CEPiK, ponieważ nie wystąpiła taka potrzeba. Przyjęto wewnętrzną praktykę w sytuacji związanej z krótkotrwałym brakiem połączenia, bądź inną awarią systemu lub sprzętu, przez telefoniczne ustalenie z interesantem możliwości załatwienia sprawy, po przywróceniu sprawności systemu w późniejszym, dogodnym dla niego terminie. Na wypadek braku dostępności CEPiK stosuje się przepisy określone w § 17 rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 31 sierpnia 2022 r. w sprawie szczegółowych czynności organów w sprawach związanych z dopuszczeniem pojazdu do ruchu oraz wzorów dokumentów w tych sprawach¹⁶. § 17 ust. 1 i 2 stanowią „W przypadku awarii systemu teleinformatycznego rejestracji uniemożliwiającej wykonywanie czynności związanych z dopuszczeniem pojazdu do ruchu organ rejestrujący prowadzi te czynności, wypełniając czytelnie pozwolenie czasowe oraz kartę informacyjną pojazdu z zachowaniem przepisów rozporządzenia. Zgromadzone w czasie wykonywania tych czynności dokumenty należy dołączyć do akt pojazdu. W przypadku awarii, o której mowa w ust. 1, organ rejestrujący zamawia spersonalizowane dowody rejestracyjne u wytwórcy dowodów rejestracyjnych, po usunięciu tej awarii. Zgodnie z § 17 ust.4 dane o wydanym pozwoleniu czasowym, o którym mowa w ust. 1, organ rejestrujący wprowadza do centralnej ewidencji pojazdów niezwłocznie po usunięciu awarii systemu teleinformatycznego rejestracji”. Ponadto procedury postępowania na wypadek sytuacji awaryjnych określono w Instrukcji Bezpieczeństwa dla Systemów Pojazd i Kierowca¹⁷, którego autorem jest PWPW S.A., udostępnionej na portalu Informacje dla Starostw. Zgłaszanie usterek, awarii, problemów związanych z użytkowaniem systemu CEPiK oraz sprzętu informatycznego odbywa się za pośrednictwem infolinii HP DXC oraz aplikacji e-Helpdesk. (akta kontroli str. 5-16)

Instrukcja (na którą powołuje się Pani Kierownik w wyjaśnieniach) określa zasady związane z bezpieczeństwem teleinformatycznym systemu do centralnej personalizacji dowodów rejestracyjnych i kart pojazdów „Pojazd”, centralnej personalizacji dowodów prawa jazdy „Kierowca” oraz aplikacji „Portal Starosty”. W Instrukcji m.in. opisano procedury: awaryjnego rozpoczęcia pracy bez karty elektronicznej, pracy w trybie awaryjnym systemu SI Pojazd.

Dodatkowo, sposób postępowania umożliwiający przejście w awaryjny tryb pracy w razie awarii serwera lub sieci LAN, został zawarty w Instrukcji użytkownika aplikacji Pojazd (tryb awaryjny)” udostępnionym Starostwu przez PWPW. S.A. (akta kontroli str. 136-139)

5. W wyjaśnieniu Kierownik WKiD stwierdziła, że W Starostwie występowały i występują problemy związane z funkcjonowaniem systemu CEPiK. Największe trudności występowały w pierwszych miesiącach po wdrożeniu CEPiK 2.0., tj. na początku 2018 zanim system się nie ustabilizował. W Starostwie intensywność awarii miała miejsce na przełomie 2020 i 2021 roku. Przez okres dwóch miesięcy występowały problemy związane z brakiem połączenia z serwerem. Dnia 20.01.2021 roku zostało wysłane do PWPW S.A. pismo KD.1333.3.2021 z prośbą o interwencję w związku z notorycznie powtarzającymi się utrudnieniami w pracy dotyczącym braku połączenia z CEPiK. Interwencja okazała się skuteczna, ilość awarii uległa

¹⁶ Dz. U. z 2022 r. poz.1849.

¹⁷ Dalej: Instrukcja

znaczniejszemu zmniejszeniu. Od 1 stycznia 2022 r. do 31 maja 2023 r. Starostwo za pomocą systemu E-Helpdesk-PWPW dokonało 155 zgłoszeń związanych z problemami w funkcjonowaniu CEPiK¹⁸. Wszystkie problemy, których dotyczyły zgłoszenia zostały rozwiązane. Z wyjaśnień Kierownika WKiD wynika, że problemy dotyczyły głównie: braku możliwości przerejestrowania pojazdu, występujących programowych błędów blokujących, dotyczących niezgodności bazy danych, wydania dokumentu prawa jazdy i dowodu rejestracyjnego, braku łączności oraz usterek sprzętowych. (akta kontroli str. 5-16)

Kierownik dodała, że *Zgłoszenia awarii, usterek, błędów w aplikacji i innych problemów sprzętowo - programowych CEPiK dokonuje się za pośrednictwem aplikacji e-Helpdesk lub za pośrednictwem infolinii DXC. Wnioski uzupełniające do zgłoszeń wysyła się faxem lub e-mailem. Usterki zgłasza się do DXC, który stanowi system wsparcia dla systemów Pojazd i Kierowca. Czas usunięcia usterek (incydentów) zależy od rodzaju błędu i problemu zgłoszonej sprawy, najczęściej rozwiązuje się zgłoszenia bezpośrednio na infolinii z konsultantem Helpdesk. Innym razem rozwiązanie następuje po 2-3 dniach, gdzie rozwiązanie przekazywane jest do administratorów systemu (Centralny Ośrodek Informatyki) i trwa znacznie dłużej. Szczegółowe informacje zawarte są w Procedurze zgłaszania incydentów w rozwiązaniu CEPiK, a systemy teleinformatyczne. Każde zgłoszenie w zakresie Systemów PiK dokonywane przez Helpdesk jest odpowiednio klasyfikowane i zostaje mu przypisany odpowiedni priorytet, od którego uzależniony jest termin rozwiązania zgłoszonego incydentu. Tryb i czas realizacji zgłoszeń opisany jest w w/w instrukcji, gdzie dla zgłoszonych błędów określony jest maksymalny czas wykonania i wdrożenia poprawki, określony w dniach roboczych.* (akta kontroli str. 5-16)

W okresie od 1 stycznia 2018 r. do 31 maja 2023 r. wystąpiło łącznie 26 awarii/przerw w działaniu CEPiK¹⁹. Ogólnopolskie awarie zazwyczaj trwają około kilku godzin. Po tym czasie zostają rozwiązane/naprawione. Wspomniane awarie dotyczą sytuacji, gdy w systemie przez jakiś dłuższy czas nie ma możliwości wykonania zadania, np. rejestracji pojazdu, wydania dokumentu prawa jazdy, itp. (akta kontroli str. 5-16)

6. W Starostwie nadawanie, modyfikowanie i odbieranie uprawnień dla pracowników zaangażowanych w proces przetwarzania informacji w CEPiK realizowane było w oparciu o formularze uzyskania lub modyfikacji uprawnień użytkownika (wnioski FE-1 i FE-1dr). Analiza modułu uprawnień w CEPiK wykazała, że na dzień 9 sierpnia 2023 r. status aktywnego użytkownika posiadało ośmiu pracowników Starostwa zatrudnionych w WKiD. Poszczególni pracownicy posiadali uprawnienia użytkowników w obrębie pięciu modułów ról, tj. organizacyjnego, użytkowników aplikacji Pojazd, użytkowników aplikacji Kierowca, użytkowników aplikacji Moduł Sprawozdawczo-Kontrolny i użytkowników aplikacji Portal Starosty. Analiza uprawnień w CEPiK ośmiu pracowników Starostwa wykazała, że we wszystkich przypadkach były one zbieżne z nadanymi zakresami czynności i obowiązków, co było zgodne z § 20 ust. 2 pkt 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 12 kwietnia 2012 r. w sprawie Krajowych Ram Interoperacyjności, minimalnych wymagań dla rejestrów publicznych i wymiany informacji w postaci elektronicznej oraz minimalnych wymagań dla systemów teleinformatycznych²⁰. (akta kontroli str. 92 i 106-107)

W okresie objętym kontrolą uprawnienia do pracy w CEPiK odebrano ośmiu osobom i zawieszono dwóm. Analiza tych spraw wykazała, że:

- uprawnienia we wszystkich ośmiu przypadkach odebrano niezwłocznie, tj. do 31 dni po ustaniu stosunku pracy, co było zgodne z § 20 ust. 2 pkt 5 rozporządzenia w sprawie KRI,
- uprawnienia we wszystkich dwóch przypadkach zawieszono niezwłocznie po zaistnieniu okoliczności wskazujących na długotrwałą nieobecność w pracy, a karty kryptograficzne tych pracowników zostały zabezpieczone w sejfie, co także odpowiadało § 20 ust. 2 pkt 5 rozporządzenia w sprawie KRI. (akta kontroli str. 93-94 i 108)

7. Wszyscy użytkownicy CEPiK zostali wyposażeni w karty kryptograficzne. Łączna liczba wydanych i aktywnych kart odpowiadała liczbie osób posiadających aktualne uprawnienia

¹⁸ 94 zgłoszenia dotyczyły SI Pojazd, a 61 SI Kierowca.

¹⁹ Według danych dostępnych z archiwum informacji dla Starostw.

²⁰ Dz. U. z 2017 r. poz. 2247. Dalej: rozporządzenie w sprawie KRI.

w CEPIK, tj. dziewięć, z tego 14 sierpnia 2023 r. z kart korzystało ośmiu pracowników WKiD. Jedna karta była przechowywana w sejfie. Weryfikacja kart nie wykazała nieprawidłowości w zakresie zapewnienia ochrony przetwarzanych informacji przed ich nieuprawnionym dostępem, a w szczególności w zakresie zachowania poufności haseł. Okazane karty kryptograficzne wykazywały zgodność z tożsamością osoby, do której zostały przypisane. Poza tym, nie stwierdzono przypadków zapisania kodu PIN do kart w widocznym miejscu, co było zgodne z przepisem § 20 ust. 2 pkt 7 rozporządzenia w sprawie KRI.

(akta kontroli str. 89-92 i 108)

8. Odnosząc się do kwestii wyjaśniania i usuwania błędnych informacji o pojazdach i kierowcach zgromadzonych w CEP i CEK Kierownik WKiD wyjaśniła, że *W Starostwie nie została określona własna procedura dotycząca zgłaszania problemów w CEPIK. Proces wyjaśniania i usuwania niezgodności danych w systemach CEPIK odbywa się zgodnie z zasadami określonymi w „Procedurze zgłaszania incydentów w rozwiązywaniu niezgodności danych w CEPIK a systemy informatyczne”, opracowanym przez PWPW S.A i udostępnionej na portalu Informacji dla Starostw. W/w instrukcja określa proces zarządzania incydem, obsługę i czas realizacji problemu od chwili zgłoszenia. W procedurze tej zostały też określone linie wsparcia i ścieżki komunikacji do zgłaszania incydentów które mają zastosowanie w tut. Starostwie: infolinia DXC - telefoniczna rozmowa bezpośrednia z konsultantem, elektroniczna poprzez aplikację e-Helpdesk, czy też e-mail/fax. Zgłoszenia dotyczące niezgodności i problemów w Systemie dokonywane są na adres Helpdesk tj. zespołu odpowiedzialnego za obsługę Incydentów w systemie CEPIK. Dodatkowo narzędziem do przekazywania zgłoszeń w zakresie rozbieżności danych w dokumentach prawa jazdy z systemem CEK wykorzystuje się system ITSM Atmosfera. Czas realizacji zgłoszenia wynosi do 30 dni. Umożliwia on rejestrację i śledzenie statusów zgłoszonych błędów i trudności. Wprowadzone systemowe rozwiązania CEPIK uważam za skuteczne.*

(akta kontroli str. 5-16)

Analiza dziesięciu ostatnich zgłoszeń dotyczących błędnych informacji o pojazdach i kierowcach zgromadzonych w CEPIK wykazała, że na 29 sierpnia 2023 r. wszystkie zgłoszenia zostały pomyślnie załatwione.

(akta kontroli str. 5-16 i 140-141)

W kwestii kontaktów Starostwa z infolinią odpowiedzialną za zgłaszanie problemów w działaniu CEPIK, w tym korygowaniu błędnych danych w CEP i CEK, Kierownik podała *Nie występują utrudnienia w kontakcie z infolinią odpowiedzialną za zgłaszanie problemów w działaniu CEPIK. Sporadycznie występują sytuacje, gdzie czas oczekiwania na rozmowę z konsultantem jest wydłużony. Przedstawiciele Helpdesk po zgłoszeniu incydentu diagnozują i opracowują rozwiązania tymczasowe lub obejścia trwałe w celu rozwiązania zaistniałego problemu w możliwie jak najkrótszym czasie, o ile są w stanie naprawić niezgodność, czy problem samodzielnie bez przekazania zgłoszenia do II grupy wsparcia tzw. grupy eskalacyjnej, która pracuje nad rozwiązaniem i przywróceniem usługi większej kategorii, gdzie czas na realizację problemu jest znacznie dłuższy.*

(akta kontroli str. 5-16)

9. Oględziny procesu rejestracji 45 wniosków składanych przez obywateli (rejestracja nowego pojazdu, przerejestrowanie pojazdu w związku ze zmianą właściciela, wymiana tablic w związku ze zniszczeniem, czy też wyrejestrowanie pojazdu - demontaż), przeprowadzone 3 sierpnia 2023 r., nie wykazały niezgodności danych zawartych w dokumentacji przedłożonej do rejestracji z danymi systemu CEPIK. Jak wyjaśniła Kierownik WKiD *W okresie od 1 stycznia do 31 maja 2023 r. wystąpiły sytuacje dotyczące rozbieżności danych o pojeździe. Przyczyny ich powstania w głównej mierze miały związek z informacjami błędami lub niekompletnymi zawartymi w przekazanej centralnej bazie CEPIK 1.0, z istniejącą bazą lokalną. Przekazane i przetwarzane dane w wielu sprawach nie posiadały pełnych informacji lub dane te nie były zgodne ze stanem faktyczny lub dokumentami. Wyjaśniane niezgodności dotyczyły m.in.: braku pojazdu w ewidencji, błędów w nr VIN, roku produkcji, dokonanych wpisach o zajęciu, braku pełnych danych adresu zamieszkania właściciela lub nie wpisania nr PESEL, który blokował dalszy proces rejestracji pojazdu. W kilku przypadkach brak było w Systemie SI Pojazd wykonanego badania technicznego przez SKP pojazdu sprowadzonego z zagranicy i rejestrowanego po raz pierwszy w kraju.*

(akta kontroli str. 109-113)

10. Kierownik WKiD odnosząc się do sposobu informowania Starostwa o zmianach w działaniu CEPIK wyjaśniła: *O wszelkich zmianach w systemie CEPIK, a także*

o niedostępności Systemu Urząd jest informowany poprzez Portal Informacji dla Starostw, tj. strony dla użytkowników, która pełni rolę bazy wiedzy (dostęp do instrukcji i informacji) bądź przez wpisy informacyjne na forum pracowników wydziałów komunikacji. W każdym przypadku, pracownik po ujawnieniu informacji na temat zmian w systemie CEPIK lub niedostępności Systemu jest zobowiązany informować Kierownika Wydziału. Przykładowy komunikat z IDS-u: „Uprzejmie informujemy, że w SI CEPIK wystąpiła awaria masowa. Trwają zintensyfikowane prace mające na celu jak najszybsze naprawienie problemu. O usunięciu awarii poinformujemy w oddzielnym komunikacie. Z wyrazami szacunku Helpdesk DXC”.

(akta kontroli str. 5-16)

11. Czynność naliczania opłat ewidencyjnych na rzecz Funduszu CEPIK następowała automatycznie z wykorzystaniem systemu CEPIK. Stwierdzono przestrzeganie wymogu określonego w § 3 ust. 2 rozporządzenia Ministra Cyfryzacji z dnia 26 sierpnia 2022 r. w sprawie opłaty ewidencyjnej stanowiącej przychód Funduszu – Centralna Ewidencja Pojazdów i Kierowców²¹, zgodnie z którym w przypadku pobierania opłaty ewidencyjnej łącznie z innymi opłatami na dowodzie wpłaty wyodrębnia się kwoty poszczególnych opłat.

Starostwo odnotowywało opłaty ewidencyjne, pobrane i przekazane na rachunek bankowy lub wpłacone do kasy w ewidencji księgowej prowadzonej w systemie finansowo-księgowym. Było to zgodne z § 4 pkt 1 ww. rozporządzenia Ministra Cyfryzacji. (akta kontroli str. 114-121)

Szczegółowa analiza danych w zakresie prawidłowości pobierania i ewidencjonowania opłat ewidencyjnych w dniu 29 marca 2023 r. w obrębie systemu *SI Pojazd* i *SI Kierowca*, nie wykazała nieprawidłowości. (akta kontroli str. 114-121)

12. W okresie od 1 stycznia 2022 r. do 31 maja 2023 r. Starostwo we wszystkich analizowanych 17 przypadkach wywiązało się z obowiązku terminowego przekazania na rachunek bankowy Funduszu CEPIK opłat ewidencyjnych. Jednak, w tym samym okresie Starostwo nieterminowo przekazywało sprawozdania z opłat ewidencyjnych pobranych i przekazanych na rachunek Funduszu CEPIK, co szerzej opisano w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości* niniejszego wystąpienia pokontrolnego. (akta kontroli str. 124-125)

13. W latach 2020 – 2022 na obszarze powiatu wysokomazowieckiego działało 13 stacji kontroli pojazdów²². W tym okresie, służby Starosty skontrolowały odpowiednio: trzy, cztery i sześć SKP. W 2020 roku nie skontrolowano 10, w 2021 roku – dziewięciu, a w 2022 roku – siedmiu SKP, co szerzej opisano w dalszej części niniejszego wystąpienia pokontrolnego w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

Każdorazowo kontrole przeprowadzone zostały przez Kierownika WKiD, działającego na podstawie upoważnień wydawanych przez Starostę Wysokomazowieckiego. Zakres kontroli określony upoważnieniami był zgodny z zakresem wskazanym w art. 83b ust. 2 *Prawa o ruchu drogowym*. Z przeprowadzonych kontroli sporządzany został protokół zawierający ustalenia kontroli oraz zalecenia pokontrolne. (akta kontroli str. 133-135)

Kontrole przeprowadzone w latach 2020-2022, obejmowały swym zakresem zagadnienia naliczania i odprowadzania opłat ewidencyjnych. Nieprawidłowości w zakresie opłat ewidencyjnych zidentyfikowano w dwóch z 13 przeprowadzonych kontroli. We wszystkich przypadkach dotyczyły one nieterminowego przekazywania pobranych opłat ewidencyjnych na rachunek bankowy Funduszu CEPIK. (akta kontroli str. 133-135)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. W okresie od 1 stycznia 2022 r. do 31 maja 2023 r. miesięczne sprawozdania z pobranych i przekazanych opłat ewidencyjnych na rachunek Funduszu CEPIK były przekazywane do Ministra Cyfryzacji po upływie terminu określonego w § 6 rozporządzenia Ministra Cyfryzacji z dnia 30 grudnia 2019 r. w sprawie opłaty ewidencyjnej stanowiącej przychód

²¹ Dz. U. poz. 1857. Rozporządzenie uchylone 1 lipca 2023 roku.

²² Dalej: SKP.

Funduszu – Centralna Ewidencja Pojazdów i Kierowców²³. Opóźnienia wynosiły od jednego do 18 dni. Jak wyjaśniła Kierownik WKiD W okresie od 1 stycznia 2022 r. do 31 maja 2023 r. przekazywano miesięczne sprawozdania z pobranych i przekazanych opłat ewidencyjnych na rachunek Funduszu CEPIK z opóźnieniem wynikającym z tego, iż po wygenerowaniu z systemu sprawozdań z systemu i uzupełnieniu terminu zapłaty i przekazanych opłat, najczęściej miało to miejsce przed 10 dniem każdego miesiąca. Następnie uzupełnione sprawozdanie przekazywano do Pana Starosty w celu podpisania. Po uzyskaniu podpisu bez zbędnej zwłoki sprawozdanie wysyłało. Czas przesłania sprawozdania z uwagi na to ulegał opóźnieniu i nie został zachowany ustawowy termin przesyłania sprawozdania do Ministerstwa Cyfryzacji do 10 dnia każdego miesiąca.

(akta kontroli str. 111-113 i 125)

2. W latach 2020 – 2022 Starostwo nie realizowało obowiązku określonego w przepisie art. 83b ust. 2 pkt 1 *Prawa o ruchu drogowym*, to jest nie przeprowadzono, co najmniej raz w roku kontroli we wszystkich nadzorowanych stacjach kontroli pojazdów, działających na obszarze powiatu wysokomazowieckiego. W 2020 roku nie skontrolowano 10, w 2021 roku – dziewięciu, a w 2022 roku – siedmiu SKP. W wyjaśnieniu Kierownik WKiD stwierdziła, że W latach 2020-2022 nadzór nad stacjami kontroli pojazdów pełnił ówczesny Kierownik Wydziału, obecnie na emeryturze, nie pozostający już w zatrudnieniu. To on merytorycznie podejmował decyzje i prowadził działania w zakresie kontroli podległych stacji. W mojej ocenie głównym powodem niedopełnienia czynności kontrolnych przez osobę odpowiedzialną za te czynności, we wszystkich 13 podległych SKP, był trwający w tym czasie stan pandemii COVID-19, wprowadzający szereg ograniczeń związanych z działaniem administracji i działalnością przedsiębiorców. Pojawiające się obostrzenia i lockdowny utrudniły i ograniczyły możliwości pracy i przeprowadzenia kontroli we wszystkich nadzorowanych stacjach. Brak realizacji ustawowych zadań wynikających z art. 83b ust. 2 pkt. 3 ustawy p.r.d, mógł wynikać też ze stanu zdrowia i długiej absencji chorobowej kierownika wydziału, oraz jego obawami przed chorobą związaną z COVID-19. Prawdopodobnie wybór tych stacji które skontrolowano w danym roku, wynikał z tego, iż na tych stacjach najczęściej dochodziło do nieprawidłowości. Kolejnym czynnikiem mógł być brak wyszkolonej kadry w zakresie posiadanej wiedzy i umiejętności do wykonywania czynności kontrolnych nad procesem badań technicznych. Z dniem 2 października 2022 r. Starosta Wysokomazowiecki powierzył mi obowiązki i stanowisko Kierownika Wydziału, ustalając m.in. w zakresie czynności realizację ustawowych zadań związanych z kontrolą podległych przedsiębiorców prowadzących SKP. Zobowiązuję się do powzięcia wszelkich czynności, by z należytą starannością i rzetelnością wykonywać obowiązki kontrole wynikające z przepisów prawa.

(akta kontroli str.111-113 i 133-135)

IV.Wnioski

- Wnioski W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 *ustawy o NIK*, wnosi o skontrolowanie co najmniej raz w roku wszystkich SKP działających na obszarze powiatu wysokomazowieckiego.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 *ustawy o NIK*, kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do Dyrektora Delegatury NIK w Białymstoku. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 *ustawy o NIK*,

²³ Dz. U. z 2019 r. poz. 2546. Rozporządzenie uchylone 5 kwietnia 2022 r. Do dnia 1 lipca 2023 r. obowiązywało rozporządzenie Ministra Cyfryzacji w tej samej sprawie z dnia 26 sierpnia 2022 r. (Dz.U. poz.1857) z § 6 o identycznej treści.

nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 *ustawy o NIK*, należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 21 od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykonania wniosku pokontrolnego oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Białystok, dnia 8 września 2023 roku

Kontroler:
Tomasz Ambrozik
doradca ekonomiczny

p. o. DYREKTORA DELEGATURY
Najwyższej Izby Kontroli w Białymstoku
z up. p.o. Wicedyrektora
Paweł Tołwiński

/podpisano elektronicznie/

/podpisano elektronicznie/